NEDRÁŽNÍ
OBZOR
8
SRPEN
2022
Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

- Odbory a ekonomika str. 2
- Vedení NeRV informuje str. 5
- Ze zápisníku M. Novotného str. 5
- BOZP str. 6
- Mysleme i na odpočinek str. 6
- SON str. 7
- O zdraví... str. 8
- Tip na dovolenou v cizině str. 9
- Tip na dovolenou v ČR str. 10
- Tip na výlet str. 11
- Turnaj trojic v bowlingu str. 12
- Blahopřejeme str. 12

Ministerstvo dopravy ve spolupráci s Drážním úřadem spustilo dotazník pro strojvedoucí

Ministerstvo dopravy, Drážní úřad a Dopravní vzdělávací institut spustily průzkum zkušeností a názorů strojvedoucích v ČR na podmínky výkonu jejich profese, které mohou ovlivnit otázku bezpečnosti tuzemské železnice. Proběhne formou vyplnění anonymního on-line dotazníku, o kterém byli informováni všichni železniční dopravci. Projekt vznikl z iniciativy ministra dopravy Martina Kupky a resortní Pracovní komise ke zvýšení bezpečnosti železničního provozu.

„Reagujeme tak na častější případy projetí návěstí Stůj a chceme takto získat odezvu přímo od strojvedoucích různých dopravců, které dle jejich názoru ovlivňují výkon profese. Začátkem září bychom potom představili výsledky a navrhli jejich využití. Děkuji všem, kteří tento dotazník vyplní, předají nám své zkušenosti, a pomůžou nám tak zlepšit pracovní prostředí tuzemské železnice,“ říká ministr dopravy Martin Kupka.

Otázky obsažené v dotazníku byly sestaveny na základě výsledků prvotních rozhovorů se strojvedoucími. Jeho vyplnění by nemělo zabrat déle než 15 minut.

„Ptáme se např. na délku praxe, druh dopravy, ve které jezdí, motivaci, subjektivní vnímání míry bezpečnosti či nebezpečnosti, možnosti soustředění se, stresové faktory, plánování směn nebo proškolování,“ přibližuje ředitel Drážního úřadu Jiří Kolář.

Za řídícím pultem Pendolina Miloš Klofanda, provozní ředitel zkušebnictví Výzkumného Ústavu Železničního
Ilustrační foto: Jan Buchta

V ČR je nyní přibližně deset a půl tisíce držitelů licence pro řízení lokomotiv. Dopravci ročně vycvičí či zaškolí stovky strojvůdců. Drážní úřad taktéž každoročně dostává stovky žádostí o vydání průkazu způsobilosti, který opravňuje k řízení lokomotiv na vlečkách.

František Jemelka
Vedoucí tiskového oddělení
a tiskový mluvčí MD ČR

Trend časté změny zaměstnání dorazí i do Česka

Připravil
Miroslav Novotný

Lidé – zejména ti mladší – mají stále větší sklon k fluktuaci, zároveň se hlasitěji dožadují povýšení, vyšší mzdy a práce, která je bude naplňovat. Na to jsme v Česku zvyklí nebyli a máme tak pocit, že zažíváme šok z výrazné změny. Česko postcovidový trend pojmenovávaný jako Great Resignation zatím zasahuje výrazně méně než západní země, ale i globální či „východoevropský“ průměr. U nás je však tento trend jenom zpožděný. Příčinou jsou na jedné straně kulturní rozdíly, na straně druhé pak struktura ekonomiky.

ADVERTISING

I současní mileniálové nebo příslušníci generace Z často vyrůstali v rodinách, kde nad pracovními stoly rodičů visela zarámovaná blahopřání ke dvaceti, třiceti nebo i čtyřiceti rokům stráveným u stejného zaměstnavatele. Na rozdíl třeba od Německa, USA tu historicky nebyla rozvinutá pracovní mobilita. To se koneckonců promítá i do toho, že v Česku je běžné generační vlastnické bydlení, kdežto na západ od nás jsou lidé v nájmech flexibilnější a permanentně připravení zareagovat na kariérní výzvy a kvůli lepší pozici se i přestěhovat.

I tyhle tradice ale časem překonají silnější aktuální trendy. Jde o součást změny celé společnosti vyplývající zjednodušeně z toho, že budeme žít do sta let a pracovat do pětasedmdesáti. A to, co se naučíme do pětadvaceti na škole, nám na celý pracovní život stačit prostě nebude. A protože bez lidí se byznys neobejde, musí se pracovní prostředí měnit spolu s lidmi. Dobře je to vidět už na současné české generaci Z (18–25 let). Ta sice za svými vrstevníky z okolních zemí ve fluktuaci zaostává, ale zároveň výrazně převyšuje své pracovně starší tuzemské kolegy.

Pokračování na str. 4

Miroslav Novotný

NA KORIDORU OD BŘECLAVI AŽ K PŘEROVU BUDE VLAKY POHÁNĚT STŘÍDAVÝ PROUD

Mezi Otrokovicemi na Zlínsku a Říkovicemi na Přerovsku zapíná Správa železnic po 12 dnech výluky trakční vedení. Vlaky na této části druhého koridoru od 15. července opět potáhnou elektrické lokomotivy. Místo stejnosměrného proudu je však již bude pohánět výhodnější střídavý o napětí 25 kilovoltů (kV). Správa železnic (SŽ) tím dokončí postupné přepojování trakčního napájení v úseku z Nedakonic na Uherskohradišťsku do Říkovic a pilotní projekt konverze napájecích soustav na tuzemských tratích pokročí do finální fáze zkušebního provozu.

Síť elektrifikovaných tratí v České republice zatím využívá stejnosměrnou soustavu 3 kV v severní části republiky a střídavou soustavu 25 kV, 50 Hz (hertzů) v části jižní. Cílem Správy železnic je napájení pro elektrické vlaky sjednotit. Přechod na střídavou soustavu přinese výkonnější napájení hnacích vozidel s nižšími ztrátami, úspory energie a kompatibilitu s vysokorychlostními tratěmi. Znamená také levnější elektrizaci dalších konvenčních tratí.

Stavební práce na posunutí styku napěťových soustav zhruba o 43 kilometrů severně k Přerovu začaly před dvěma lety, téměř po celou dobu za plného provozu na trati. V Otrokovicích a Říkovicích byly vybudovány trakční napájecí stanice, se statickými frekvenčními měniči vyrobenými ve Švýcarsku společností Hitachi Energy. Technologie umožní symetrický odběr elektřiny ze sítě, ale například i snadné vracení rekuperované energie při provozu lokomotiv zpátky do distribuční soustavy. Pro takovýto systém trakčního napájení byla použita poprvé v Evropě.

Kvůli rozdílným technickým parametrům musela SŽ v celém úseku koridoru upravit soustavy izolátorů, trakční vedení i zabezpečovací zařízení trati. Úpravy se dotkly také osmi stanic. Vlastní přepojování napájecích soustav vyžadující dílčí výluky probíhalo od poloviny června. Součástí stavby byla rovněž příprava napájení tratí do Vizovic či Luhačovic a Bylnice. Celkové náklady činí přibližně 2,3 miliardy korun. Dokumentace pro stavební řízení a realizace stavby jsou spolufinancovány Evropskou unií v rámci Operačního programu Doprava.

Postupné přepínání trakčního napájení plánuje SŽ v následujících letech ve směrech od Přerova a od Děčína. Souběžně se zabývá samostatnými projekty vybraných traťových úseků, například od státní hranice se Slovenskem do Vsetína. Konverze napájení je také součástí připravované modernizace trati mezi Prahou–Radotínem a Berounem.

JEDNOKOLEJNÝ PROVOZ BUDE NA NOVÉM ÚSEKU IV. KORIDORU SPUŠTĚN 11. ZÁŘÍ 2022

Na novém úseku IV. koridoru Soběslav–Doubí proběhly statické zátěžové zkoušky mostních estakád. Správa železnic přitom využila i parní lokomotivu 475.111.

Břemenem byly dva vlaky se zátěží v podobě vozíků s betonovými panely (celkem 380 a 290 tun) a Šlechtičnou. Jednokolejný provoz bude na novém úseku spuštěn v září.

Budování téměř devítikilometrového úseku novostavby tratě Soběslav–Doubí začalo na podzim 2019. Koridor staví sdružení firem Eurovia, Strabag a Metrostav, které zvítězilo v tendru s cenou 3,865 miliardy korun. V průběhu stavby pak bylo rozhodnuto o tom, že se nová trať bude stavět na vyšší rychlost než 160 km/h, což vyšlo na dalších 300 milionů korun.

Nová trať je téměř v celém úseku vedená v souběhu s dálnicí D3. Její součástí je nový 370 metrů dlouhý Zvěrotický tunel. Vzniklo šest železničních mostů a stejný počet silničních mostů. Na trati budou moci jezdit naklápěcí soupravy až 200 km/h, běžné soupravy budou moci jezdit mezi Soběslaví a Doubím maximálně 185 km/h.

Podle prvního návrhu jízdního řádu, díky novým úsekům Sudoměřice – Votice a Soběslav – Doubí cestování vlakem mezi Českými Budějovicemi a Prahou výrazně zrychlí. Jízdní doba u Jižních expresů se zkrátí na 1 hodinu a 40 minut.

ČEŠTÍ TUNELÁŘI PO PRORÁŽKÁCH ŠVÉDSKÉHO METRA DOKONČUJÍ NORSKÝ TUNEL PRO CYKLISTY

Češi dokončili v Norsku svou zatím nejrozsáhlejší stavbu. Dva tunely a most přes fjord jsou v provozu

Tuneláři ze společnosti Metrostav Norge se ve Stockholmu podílejí na prodloužení metra. Další pracují zhruba 700 kilometrů západně v norském Bergenu na tunelu Kronstad pro cyklisty i chodce. Zatímco švédská zakázka skončí až na jaře příštího roku, norská se již blíží k předání investorovi.

Prodloužení stockholmského metra zahrnuje čtyři kilometry traťových tunelů a dvě nové stanice. Výstavba navazuje na nově vznikající administrativní a rezidenční čtvrť. Metrostav Norge působí na zakázce jako subdodavatel sesterské společnosti SBT Sverige, která se zároveň ve městě podílí na výstavbě dálničního obchvatu.

Tunel převezmou po vlacích norští cyklisté

V norském Bergenu čeští raziči přestavují přes sto let starý železniční tunel na tunel pro cyklisty a chodce. Je dlouhý 370 metrů a technici jej rozšiřují o 4,5 metru.

Projekty ve Stockholmu a Bergenu stavbaři Metrostavu navázali na tradici severských ražeb a staveb. Vloni uvedli do provozu dva tunely a most přes Åstfjord na „lososí" cestě. Byl to první český most přes fjord ve Skandinávii a nejdelší český tunel v Norsku. Na stavbách v severských zemích se Metrostav podílí od roku 2006. Ve skandinávském prostředí za tu dobu vyrazil 35 kilometrů tunelů.

Miroslav Novotný

PROPOJENÍ HANÉ S JESENÍKY S PŘISPĚNÍM FIRMY OHLA ŽS

Významná stavba elektrizace a rekonstrukce železniční tratě propojující města Šumperk a Olomouc byla zahájena v létě roku 2019. Společnost OHLA ŽS, a. s., uspěla ve výběrovém řízení na realizaci dvou úseků v rámci této rozsáhlé rekonstrukce, vždy ve sdružení s jinými partnery.

Na horním snímku pohled na železniční stanici Šternberk, dole záběr na úsek Uničov–Olomouc

Foto: Archiv OHLA ŽS

DOPRAVNÍ DŮLEŽITOST TRATĚ ŠUMPERK–OLOMOUC

Jednokolejná trať Šumperk–Olomouc o celkové délce cca 60 km prochází řadou obcí a měst, z nichž největší jsou Uničov a Šternberk. Tato trať má v regionu mimořádný význam v přepravě jak osob, tak zboží a při pohledu na mapu železniční sítě Správy železnic vyvstává její další důležitá funkce. Jako variantní trať může plnit úlohu záložního propojení namísto trasy železničního koridoru v úseku Olomouc–Zábřeh. Její stávající technický stav to neumožňuje. Správa železnic proto z pozice investora rozhodla o její komplexní rekonstrukci a elektrifikaci. Stavba je rozdělena do tří úseků: Šumperk–Libina, Libina–Uničov a Uničov (včetně) – Olomouc, přičemž na realizaci dvou posledních zmíněných úseků se podílí společnost OHLA ŽS, která je vedoucím společníkem sdružení.

ROZSAH PRACÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE

Projektová dokumentace pro realizaci rekonstrukce tratě vychází z požadavku na zavedení vyšší rychlosti, zajištění bezbariérových nástupišť a přístupů k nim a celkové zvýšení bezpečnosti železničního provozu a cestujících. Trať bude elektrifikována s ohledem na její návaznost na trakční soustavu sousedních tratí stejnosměrnou trakční soustavou 3 kV. Na celé trati bude rekonstruováno sdělovací a zabezpečovací zařízení, přičemž provoz bude po rekonstrukci řízen z Regionálního dispečerského pracoviště v Olomouci.

V úseku Olomouc–Uničov se počítá se zavedením jednotného evropského vlakového zabezpečovače ERTMS úrovně ETCS L2, tj. v kombinaci s GSM-R, a v úseku Uničov–Šumperk s národním vlakovým zabezpečovačem LVZ. Všechny přejezdy v úseku s rychlostí 160 km/h budou zabezpečeny světelným přejezdovým zabezpečovacím zařízením se závorami, v úseku Uničov–Šumperk budou na základě projednání s Drážním úřadem zabezpečeny individuálně. Dispečerské řízení napájení trati je navrženo z elektrodispečinku v Přerově.

ELEKTRIZACE A ZKAPACITNĚNÍ TRATI UNIČOV (VČETNĚ)–OLOMOUC

Rekonstrukce trati Šumperk–Olomouc začala v roce 2019 stavbou s názvem „Elektrizace a zkapacitnění trati Uničov (včetně)–Olomouc“. Stavba byla rozložena do tří etap. První představovala rekonstrukci žst. Uničov a proběhla v roce 2019. Druhá fáze výstavby, která byla provedena v roce 2020, představovala rekonstrukci úseku od Šternberka po Olomouc. Třetí etapa zahrnovala rekonstrukci tratě byla dokončena v září roku 2021.

V rámci stavby v úseku Uničov (včetně)–Olomouc byla mimo jiné provedena rekonstrukce 34 kilometrů železničního svršku, muselo být odtěženo 232 317 m³ a navezeno 86 779 m³ zemin. Bylo rekonstruováno nebo zcela nově zřízeno 15 mostů a 31 propustí, byla vybudována nová nástupiště o celkové délce nástupištních hran 1 345 m. Elektrizace a napájení technologických zařízení si vyžádala zřízení jedné podpůrné trakční měnírny a dvanácti trafostanic. Trakční vedení dosahuje délky 42 km.

ELEKTRIZACE A ZKAPACITNĚNÍ TRATĚ LIBINA–UNIČOV

V letošním roce začala obnova zbylého úseku mezi Libinou a Troubelicemi, jež zahrnuje také komplexní rekonstrukci obou jmenovaných stanic. Na rozdíl od předešlé stavby je zde trať vedena poměrně členitým terénem podhorského charakteru. Tato skutečnost klade velké nároky na obslužnost staveniště. Obslužnost staveniště rovněž komplikují investiční akce v přilehlých obcích. V rámci elektrizace a zkapacitnění tratě v úseku Libina–Uničov bude mimo jiné obnoveno 16 km železničního svršku a 8 výhybek. Budou zřízena nástupiště o celkové délce nástupištních hran 450 m, bude rekonstruováno nebo nově zřízeno 18 mostů a 31 propustů a bude přestavěn jeden nadjezd polní cesty. Pro zajištění napájení trakčního vedení a technologických zařízení budou zřízeny dvě nové trafostanice. Rozvinutá délka trakčního vedení dosahuje délky 16 km.

Práce by měly být ukončeny v prosinci letošního roku, kdy bude celá trať uvedena do provozu.

ZÁVĚR

Stavby „Elektrizace a zkapacitnění tratě Uničov (včetně) – Olomouc“ a „Elektrizace a zkapacitnění tratě Libina–Uničov“ jsou potěšujícím důkazem o snaze Správy železnic zatraktivnit železnici i v regionální dopravě a postupně tak vracet železnici konkurenceschopnost i v tomto segmentu železniční dopravy. Společnost OHLA ŽS, a. s., může být právem hrdá, že může k této snaze nemalou měrou přispět.

Miroslav Novotný

Trend časté změny zaměstnání dorazí i do Česka

Dokončení ze str. 1

Ve zbytku světa mladí dávají výpovědi, Češi se práce drží zuby nehty

Hlubší pohled na motivace ke změně zaměstnání už ale vypadá jinak. Na prvním místě je dle průzkumu finanční odměna a hned v závěsu potom pocit, že je práce naplňuje. V kvantitativním vyjádření obojího mimochodem překonávají čeští „zetkaři" své vrstevníky. Důležité je to proto, že právě lidé, kteří mají tendenci hledat si nového zaměstnavatele, zároveň méně často pociťují naplnění z vlastní práce i spokojenost s odměnou.

Co z toho plyne? Abyste mladé a talentované lidi nejen udrželi, ale vůbec k sobě přilákali, musíte jim dát smysluplnou práci, určitou autonomii dělat věci po svém a neustále investovat do jejich vzdělávání.

Vysoká fluktuace je díky mladým „novým normálem". Odchod zvažují hned po nástupu

Rutinní úkony zastávají technologie a specialisté z kompetenčních center. Auditor je kontroluje, učí se vést projekt a zároveň prochází velmi intenzivním školením a koučinkem. Namísto rutinních procesů se od začátku věnuje analytičtějším úkolům a spíše se nad připravenými daty snaží pochopit byznys klienta a upozornit na rizika z něj plynoucí. Pokud to jde dobře, je dříve připraven být plnohodnotným auditorem, tím pádem se mu zkracuje kariéra a úměrně s tím roste odměna. Samozřejmě to vyžaduje velké investice a velké změny v myšlení všech okolo. Ale funguje to.

MIZÍ OFICIÁLNÍ PRACOVNÍ DOBA, ZAČÍNÁ SYNDROM NEUSTÁLÉ POHOTOVOSTI JAK PROTI NĚMU ZAKROČIT?

Práce na dálku. Portugalsko schválilo „právo na odpojení". Česko k tomu přiměje celoevropská vyhláška

Loni představila Evropská unie návrh směrnice o právu být offline mimo pracovní dobu. Právo odpojit se chtějí prosadit i české odbory. Někteří odborníci se ovšem domnívají, že nová legislativa problém nevyřeší a že digitální hygienu má každá firma mít ve vlastní režii. Jakákoli směrnice nemůže pomoci si nastavit vlastní životní priority nebo přemoci strach říci ne. Evropský návrh směrnice, s nímž přišla komise začátkem minulého roku, stanovuje, že „zaměstnanec má právo mimo pracovní dobu se odpojit od všech komunikačních kanálů či nereagovat na žádosti o kontakt ze strany zaměstnavatele". To znamená, že pracovník si ve svém volnu může vypnout například telefon, anebo dokonce odmítnout hovor, pokud mu volá nadřízený či kolega. Zároveň za to nesmí být v práci diskriminován či trestán. Právo být offline už zavedly některé členské země, například jihoevropské státy nebo sousední Slovensko. Hlavním impulzem pro vznik evropské směrnice byly nové statistiky z dob pandemie. Z nich plynulo, že 27 procent lidí na homeofficu pracuje ve svém volném čase a strmě se zvyšuje počet duševních onemocnění.

Syndrom trvalé pohotovosti, kdy zaměstnanec neustále kontroluje poštu nebo reaguje na pracovní maily i mimo pracovní dobu, je hojně diskutovaným tématem v prostředí manažerů a trvalou pohotovost často doprovází i další nebezpečný syndrom FOMO (angl. Fear of missing out), tedy strach ze zmeškání nebo strach, že o něco přijdeme. Ten směrnice nevyřeší. Jedním z důvodů je skutečnost, že cílí hlavně na vedoucí pracovníky, přestože se za syndromem trvalé pohotovosti často skrývá neschopnost samotných zaměstnanců nastavit si osobní hranice. Navíc emailové schránky pracovníkům neplní ve většině jejich vedoucí, ale například zákazníci nebo dodavatelé, kterým by asi daná směrnice nemohla zakázat odeslat email v jejich vlastní pracovní době. Dalším argumentem proti plošné regulaci je odlišné nastavení pracovních dob v jednotlivých firmách a oborech. Často se setkáváme s popisem pracovních pozic ve kterých se očekává, že zaměstnanec bude dostupný i mimo svou pracovní dobu. Pracovní pohotovost může zaměstnavatel, podle zákoníku práce po zaměstnanci požadovat v případě, že se o tom se zaměstnancem dohodne. Rovnováha práce a osobního času by měla vycházet z osobních hranic každého zaměstnance a dovedností si je spolu s vedením efektivně nastavit.

Několik praktických rad, jak se zbavit syndromu *„neustálé pohotovosti"*:

Ďábelské detaily

V první řadě odborníci doporučují zavést drobné rituály, které člověka odstřihnou od pracovních a digitálních podnětů. „Stanovte si místa, kde budete doma mít uložený vypnutý notebook tak, abyste ho neměli na očích. Vypněte si vyzvánění před vsunutím klíče do dveří domu. To jsou možné cesty, jak se vyhnout digitálním připomínkám práce.

Věnujte se svým koníčkům

Větší schopnosti se soustředit na „tady a teď" pomůže čas strávený oblíbenou činností. Je dobré se začít věnovat koníčkům, při kterých je těžké mít myšlenky jinde než právě u nich. Může to být sport, luštění křížovek nebo skládání stavebnic spolu s dítětem.

Nenechte se odradit kolegy

Snaha o digitální detox se nejdřív nemusí setkat s pochopením okolí. Nenechte se tím odradit. Negativní reakce kolegů nebo nadřízeného může souviset s jeho vlastní neschopností se odpojit. Často se setkáte s pocity naštvání vedení nad tím, že někteří pracovníci jsou schopni si úspěšně nastavit hranice svého pracovního života. Oni si vlastně přejí, aby byli v trvalé pohotovosti.

Podpora ze strany leaderů

Je naopak důležité, aby vedoucí pracovník pravidelně oceňoval snahu svých podřízených o rovnováhu mezi prací a volnem. A byl jim inspirací. Za ocenění stojí to, že kolega věci stihl vyřešit v pracovní době, nebo že zavolá až druhý den v pracovním čase.

Technická podpora

Vyhnout se syndromu pohotovosti pomůže i správné nastavení technických nástrojů. Příkladem může být generování reportů jen v pracovní době, nebo jen z IP adres v kancelářích. Vypnout například automatické stahování emailů a notifikace na ně.

Bc. Renata Dousková, Tomáš Šlachta

Projednání s odborovou organizací

Hlavní legislativou je pro odborové organizace Zákon č. 262/2006, Zákoník práce (dále jen ZP) v platném znění s prováděcími předpisy. Ten také stanovuje povinnost zaměstnavatele vůči odborové organizaci (zaměstnanců) a určuje, v kterých případech je zapotřebí dohoda nebo souhlas, o čem je povinná informovat a co musí projednat.

Další z povinností zaměstnavatele vůči odborové organizaci je **projednání**. **Projednání** je jednání mezi odborovou organizací a zaměstnavatelem za účelem výměny stanovisek a vysvětlením s cílem dosáhnout shody před dosažením uskutečnění opatření. Přestože **není nutná dohoda nebo souhlas odborové organizace**, má právo na své stanovisko od zaměstnavatele obdržet odůvodněnou odpověď.

Projednání dle § 287 ZP – Zaměstnavatel je povinen projednat s odborovou organizací

a) ekonomickou situaci zaměstnavatele,

b) množství práce a pracovní tempo,

c) změny organizace práce,

d) systém odměňování a hodnocení zaměstnanců,

e) systém školení a vzdělávání zaměstnanců,

f) opatření k vytváření podmínek pro zaměstnávání fyzických osob, zejména mladistvých, osob pečujících o dítě mladší než 15 let a fyzických osob se zdravotním postižením, včetně podstatných záležitostí péče o zaměstnance, opatření ke zlepšení hygieny práce a pracovního prostředí, organizování sociálních, kulturních a tělovýchovných potřeb zaměstnanců,

g) další opatření týkající se většího počtu zaměstnanců,

h) záležitosti uvedené v § 280 ZP.

Projednání dle § 280 ZP – Zaměstnavatel je povinen projednat s odborovou organizací

a) pravděpodobný hospodářský vývoj u zaměstnavatele,

b) zamýšlené strukturální změny zaměstnavatele, jeho racionalizační nebo organizační opatření, opatření ovlivňující zaměstnanost, zejména opatření v souvislosti s hromadným propouštěním zaměstnanců podle § 62 ZP,

c) nejnovější stav a strukturu zaměstnanců, pravděpodobný vývoj zaměstnanosti u zaměstnavatele, základní otázky pracovních podmínek a jejich změny,

d) převod podle § 338 až 342 ZP, (převod činnosti zaměstnavatele nebo jeho části, přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů)

e) bezpečnost a ochranu zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 101 až § 106 odst. 1 a § 108 ZP a zvláštním zákonem č. 309/2006 Sb., ve znění zákona č. 362/2007 Sb.

f) záležitosti v rozsahu stanoveném ujednáním o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo na základě jiného ujednaného postupu pro informace a projednání na nadnárodní úrovni nebo v rozsahu stanoveném v § 297 odst. 5 ZP.

Převedení na jinou práci – § 46 ZP. Jestliže zaměstnavatel zaměstnance převádí na jinou práci, než odpovídá pracovní smlouvě, a zaměstnanec s takovým opatřením nesouhlasí, může jej zaměstnavatel převést jen po projednání s odborovou organizací. Projednání není třeba, pokud celková doba převedení nepřesáhne 21 pracovních dnů v kalendářním roce.

Ukončení PP – § 61/1 ZP. Výpověď nebo okamžité zrušení pracovního poměru je zaměstnavatel povinen předem projednat s odborovou organizací.

Opatření týkajících se hromadných úprav – § 99 ZP. Opatření týkající se hromadné úpravy pracovní doby, práce přesčas, možnost nařizovat práci ve dnech pracovního klidu a noční práci se zřetelem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci je zaměstnavatel povinen předem projednat s odborovou organizací.

Náhrada újmy vzniklé pracovním úrazem – § 271 ZP. Způsob a výši náhrady škody nebo nemajetkové újmy je zaměstnavatel povinen projednat bez zbytečného odkladu s odborovou organizací a se zaměstnancem.

Náhrada škody způsobené zaměstnancem – § 263 ZP. Výši požadované náhrady škody a obsah dohody o způsobu její náhrady, s výjimkou náhrady nepřesahující 1000 Kč, je zaměstnavatel povinen projednat s odborovou organizací.

Stížnost zaměstnance – § 276 ZP. Zaměstnavatel je povinen projednat se zaměstnancem nebo na jeho žádost s odborovou organizací nebo radou zaměstnanců anebo zástupcem pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stížnost zaměstnance na výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů.

Neomluvená absence – § 348 ZP. Zda se jedná o neomluvené zameškání práce, určuje zaměstnavatel po projednání s odborovou organizací.

Příště se budeme věnovat problematice, kdy je zapotřebí dohoda nebo souhlas odborové organizace.

T.Š.

Ze zápisníku Miroslava Novotného

MÁM RESPEKT K LIDEM...

JAK TO CHODÍ V ŽIVOTĚ

Mám respekt k lidem, jejichž ideálem, lépe řečeno jediným možným výsledkem jejich snažení, je dokonalost. Ale neumím být jako oni. Obdivuju lidi, kteří jsou vždy a za každých okolností principiální, zásadoví a trvají beze zbytku na svém. Ale nemám jejich odvahu.

Ve světě, který se rozděluje na ty, kteří jsou perfekcionisty a maximalisty, a na ty, kterým stačí dělat věci tak, aby fungovaly, aby byly „good enough", jak se říká anglicky, patřím k těm druhým.

Ano, všichni si pamatujeme překvapení, když jsme jako školáci zjistili, že „dobře" je ve skutečnosti trojka, tedy docela špatná známka. A někteří později došli k poznání, že bez ohledu na klasifikaci je „dobře" zcela přijatelný, vlastně vítaný výsledek.

Voltaire v básni La Bégueule napsal, že „dokonalé je nepřítelem dobrého". Mám ten citát rád, protože vystavuje omluvu těm z nás, kteří nejsou perfekcionisty. Všechno dobré může být lepší, což platí až do chvíle, kdy je to nejlepší. Ale stojí čas a energie, které tím procesem strávíme, navíc bez garance výsledku, za to? Anebo se rozhodneme, že jsou věci, které není třeba úplně absolutně vyhrát – například proto, že úplná, absolutní prohra, tedy protipól, představuje příliš velké riziko a existenční hrozbu. Můj pocit je, že válečné konflikty jsou skoro vždycky tenhle případ. Ostatně už Sun-c' v Umění války psal, že nepřítele je třeba dobře znát a respektovat, a když nad ním vítězíme, je chytré mu postavit zlatý most, po kterém bude moci ustoupit.

Ale nejde jen o strategii války. Dnes stojí svět před velkým problémem představujícím možná i existenční riziko. Avšak je to jen velká globální varianta toho, s čím se potýkáme všichni běžně v životě. Máme zastávat postoje, které jsou jasné, nekompromisní, z našeho pohledu jediné správné? A zároveň – nesmíme se nikdy spokojit s tím, co je nedokonalé, polovičaté, obsahující ústupek?

Dana Žáková, SIBP OSŽ Ú

JELENOVI PIVO NELEJ

Jelen a obecně většina živých organizmů stejně, jako my v procesu pracovním, potřebují stálý přístup k vodě. Jen my to máme poněkud složitější, protože voda musí vyhovovat hygienickým limitům stanoveným legislativou (mikrobiologické, biologické, fyzikální, chemické a organoleptické ukazatele) a zároveň je jí potřeba na pracovišti mít odpovídající množství (s odpovídající teplotou). A protože se v kalendáři blíží léto a za okny už několik dnů je, co jiného by mohlo být námětem článku s tematikou BOZP, než **ochranné nápoje** a **zásobování pitnou vodou** na pracovišti. Na začátku bych chtěla znovu (a znovu a znovu…) připomenout, že se jedná o dvě zcela odlišné legislativní disciplíny, které však mnoha zaměstnavatelům a zaměstnancům dosud splývají. A jen tak mimochodem, té větě s jelenem se říká *palindrom* (z řeckého palindromos, běžící pozpátku), tedy věta (příp. slovo, čísla, melodie nebo symboly), která má tu vlastnost, že ji lze číst v libovolném směru a má vždy stejný význam. A světe, div se, nejdelší palindromický text v češtině obsahuje celých 435 písmen.

Pitný režim, tedy **zásobování pracoviště pitnou vodou**, řeší nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, § 53 odst. 1, *prostor určený pro práci musí být zásoben pitnou vodou v množství postačujícím pro potřeby pití zaměstnance a zajištění předlékařské pomoci a teplou tekoucí vodou pro zajištění osobní hygieny zaměstnance*. Zjednodušeně to znamená, že zaměstnavatel svou povinnost zajistit zaměstnancům pitný režim plní už tím, že na pracovišti je přístup ke kohoutku s pitnou vodou. Z toho je jasné, že pokud pracoviště zrovna neoplývá standardními podmínkami, což obvykle nacházím na starých stavědlech nebo v objektech, které byly původně kolaudovány jako technické budovy, bude tuto situaci zaměstnavatel muset vyřešit jinak. Samozřejmě se může dohodnout se zaměstnanci, aby si vodu z blízkého zdroje sami přinášeli, ale ráda bych zdůraznila slovo *dohodnout*, protože **odpovědnost za vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a pracovních podmínek vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům, je povinností zaměstnavatele** dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce (ZP). Na druhé straně nesmíme ani zapomínat, že povinností zaměstnance je dbát podle svých možností o své zdraví, což je nepochybně i dodržení pitného režimu (ZP § 106 odst. 4).

Ochranný nápoj se poskytuje zásadně k ochraně zdraví před účinky zátěže teplem nebo chladem – je takto definován § 8 odst. 1 již zmiňovaného nařízení vlády, a jako takový souvisí *s rizikovými faktory pracovních podmínek* a *s rizikovými faktory mikroklimatických podmínek*, kterými jsou právě zátěž teplem a zátěž chladem (§ 2 odst. 1). Konkrétní požadavky na typ a množství nápoje v závislosti na dalších podmínkách (zařazení do třídy práce podle celkového průměrného energetického výdeje a ztráty tekutin za osmihodinovou směnu) uvádí stejné nařízení ve svých přílohách (úplné znění legislativy dnes není problém najít na internetu).

Zaměstnavatel obvykle zásobování pracoviště pitnou vodou a ochranné nápoje řeší interním předpisem a vzhledem k tomu, že **odborová organizace má právo na kontrolu zaměstnavatele v oblasti BOZP a zároveň na to, aby s nimi zaměstnavatel tuto problematiku řešil** (právo na informaci a projednání, ZP § 287), neměl by být zásadní problém odpovídající podmínky pro zaměstnance nastavit. **Odborové organizaci lze ve sporných případech doporučit i spolupráci se smluvním poskytovatelem pracovnělékařských služeb**, který poradenství ze zákona poskytuje (§ 2 vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, písm. b), a tedy je povinen doporučit vhodné řešení.

Nezapomínejme, že nedostatek tekutin je nebezpečný pro každého člověka, bez ohledu na věk a pohlaví a taky pamatujme na to, že žízeň není jen pocit nebo stav naší mysli, ale už hlasité volání těla o pomoc…

OSŽ
NEŽ BUDEŠ VYPOVÍDAT
ZAVOLEJ
602 262 544
KRIZOVÁ LINKA OSŽ

Tomáš Šlachta

PROČ DOVOLENOU NEZANEDBÁVAT

Nejčastějšími důvody, proč si zaměstnanci nevybírají dovolenou bývají, obavy z nesplnění úkolů, tlak vedoucích zaměstnanců z důvodu dodržení termínů nebo nedostatku zaměstnanců, finanční situace apod.

Účelem dovolené je, aby si zaměstnanec odpočinul od pracovního vytížení, změnil aktivity, pozornost, prostředí. Měl by se prostě od pracovního prostředí odpojit (telefon, mail a jiné záležitosti) a relaxovat.

Někteří mají představu, že dovolená musí být u moře, tito lidé pravděpodobně nemají moc zájmů a způsobů relaxace. Dovolená se dá prožít i doma na zahrádce nebo si jen tak vyjít na výlet, je na každém, u které činnosti dokáže relaxovat. Není účelem se ukázat před ostatníma na co mám nebo kde jsem všude byl, ale užít si ji dle svých představ, a tak aby si odpočinul. Znám zaměstnance, kterému určuje dovolenou manželka, zaměstnance, který tráví dovolenou v jiné práci a zaměstnance, který část dovolené tráví i bez rodiny. Kdo z nich se na dovolené odreaguje, zrelaxuje a odpočine ani snad nemusím říkat.

Proč tedy čerpat dovolenou:

- Zmenšuje se riziko tzv. vyhoření
- Zvyšuje se pocit životní pohody
- Zlepšení vztahů, rodinných a pracovních
- Zlepšení fyzické kondice, změnou aktivit a úbytku stresu
- Zlepšení psychického stavu, úbytek stresu, jiné myšlenky
- To vše přináší i snížení zdravotních rizik např. vysokého tlaku, srdečních chorob apod.

To vše dokáže zaměstnance motivovat a zvýšit produktivitu práce. Někteří zaměstnavatelé si to uvědomují a zavádějí různá opatření k dodržování odpočinku a čerpání dovolených.

Poslední dobou se stále více hovoří o zkrácení pracovního týdne, který podle studií na Islandu má podobný efekt na zaměstnance jako dovolená. Zvýšila se produktivita, zlepšila se rovnováha mezi pracovním a osobním životem, snížila se stresová zátěž a zmenšilo se riziko vyhoření.

Nepodceňujte dovolenou a pracovní volno, relaxujte a věnujte se svým oblíbeným zájmům.

Připravil Miroslav Novotný

Čechy stojí vlastní bydlení nejvíce z celé EU. Jeho kvalita je ale jedna z nejlepších

V oblasti bydlení patří Česká republika mezi nejhorší v Evropské unii. Češi mají jedny z nejvyšších nákladů na chod domácnosti, bydlení je pro ně špatně finančně dostupné a nepomáhá ani délka stavebního řízení. Ukazuje to Index prosperity Česka České spořitelny, který naši republiku v porovnání třinácti faktorů bydlení řadí celkově na sedmou nejhorší příčku v Evropské unii. České domy a byty ale bodují svou kvalitou, která je naopak druhá nejlepší.

Vůbec nejhůř ze všech sedmadvaceti zemí si Česko stojí ve finanční dostupnosti bydlení. Potvrzují to data různých společností, podle kterých dá Čech za průměrný byt 15,4násobek svého ročního platu. Vůbec nejrychleji na svůj byt naspoří obyvatelé Kypru, kterým stačí zhruba 6,5násobek ročního příjmu. Až ve čtyřiceti procentech případů se ale nastěhují do bytu s plesnivými zdmi či s okny, do nichž zatéká. Pětina domácností si navíc nemůže dovolit adekvátní vytápění. V kvalitě bydlení, je tedy Kypr úplně na chvostu.

Právě kvalita bydlení je jednou z mála oblastí, v nichž české domácnosti vynikají. Téměř všechny disponují toaletou a vanou či sprchou a nepotýkají se se zatékáním a pouhá tři procenta domácností si nemohou dovolit adekvátně topit. Tento podíl ale může začít brzy významně stoupat. Budovy totiž patří k největším žroutům energie, přičemž většina spotřeby připadne právě na vytápění, které z velké části tvoří zemní plyn. Nejlépe se podle eurounijního srovnání Indexu prosperity Česka bydlí Finům, kteří mají jak vysokou kvalitu bydlení, tak nízkou cenu novostaveb, k nimž jsou navíc schopni rychle získat stavební povolení. Nejhůře naopak v žebříčku dopadlo Slovensko, které se propadlo i za Rumunsko či Maďarsko.

Výsledkem rostoucích cen nemovitostí jsou také satelitní městečka v okolí Prahy a dalších velkých měst. Vedle nich se ale stále častěji prosazují blízká středočeská města s dobrou dopravní dostupností. Přestože je ve Středočeském kraji nyní rozestavěno historicky nejvíc bytů, dosavadní pomalý rozvoj znamená velmi nízkou nabídku nemovitostí.

Drahé byty v Praze ženou lidi do středních Čech

Developeři tam rozestavěli rekordní počet bytů. Vysoké ceny pražských bytů ženou kupující za hranice metropole. V okolních městech se rozhlížejí nejen ti, kteří chtějí bydlet ve vlastním, ale i zájemci o investiční nemovitost. Zvýšené pozornosti se dostává městům jako Kladno, Mladá Boleslav, Beroun, ale i Kutná Hora nebo Kolín. Příležitosti se proto chopili developeři, ve středočeských městech rozjíždějí výstavbu dalších a dalších projektů a nakupují parcely.

Na alternativu v podobě nájemního bydlení Češi stále nahlížejí „skrz prsty“. V nájemním bydlení žije v Česku jen asi dvacet procent populace, zatímco evropský průměr činí třicet procent. Výzkum trhu pak potvrzuje, že 83 procent Čechů chce bydlet ve vlastním domě nebo bytě a v pronajatém plánují zůstat jen tak dlouho, dokud to bude nutné.

Poměr se mezi příznivci vlastnictví a nájmu v čase mění, ale nevýznamně a velmi zvolna. Rozhodně nejsme svědky nějaké zásadní změny a trendu. Češi zkrátka preferují vlastnictví. Na tom dosud nic významného nezměnily ani zhoršující se dostupnost vlastnického bydlení, rostoucí úrokové sazby úvěrů, či dlouhodobě jedny z nejdražších bytů v přepočtu na výši platů.

NEDOSTAVĚNÉ CENTRUM PALMOVKA BY MOHLO PATŘIT PRAZE VÝMĚNOU ZA DOTACI 550 MILIONŮ

Stavbu s názvem Centrum Palmovka za 1,1 miliardy korun se nedaří dokončit už řadu let. Projekt, v jehož rámci měla vzniknout nová radnice Prahy 8, byl tamním vedením schválen už v roce 2010. Stavět se začalo v roce 2014. Po volbách však nová radnice zpochybnila vlastnictví budovy a objekt se stal předmětem soudních sporů mezi Prahou 8, magistrátem a stavební firmou Metrostav. Nakonec se strany dohodly, že budovu za pomoci městské dotace dostaví Praha 8. I z toho ale nakonec sešlo. Chátrající torzo v centru Palmovky se patrně dočká dokončení. Náklady na dostavbu podle projektu by se mohly pohybovat mezi 500 miliony a miliardou korun.

Agentura EU pro kosmický program (EUSPA) by se mohla stát prvním nájemníkem po dostavbě mnoho let chátrající budovy přímo v centru pražské Palmovky. Magistrát hlavního města Prahy schvaluje podmínky klíčové smlouvy, která odstartuje přípravu dostavby a zároveň zajistí, že se agentura do budovy přestěhuje. Hlavní město nyní s ministerstvem financí a ministerstvem dopravy finalizuje podmínky budoucí nájemní smlouvy. Pokud se nepodaří smlouvu se státem uzavřít, najde budova uplatnění u jiných nájemců.

MUDr. Gabriela Ritterová

Vážení čtenáři, dnes ukončíme část plicních onemocnění věnovanou tuberkulóze.

Závažné formy tuberkulózy: miliární tuberkulóza, kazeózní pneumonie, tuberkulóza nitrohrudních uzlin, mykobakterióza.

Miliární tuberkulóza – představuje časnou hematogenní generalizaci (rozsev krví) s postižením plic i jiných orgánů. Podle dominantního klinického znaku se rozlišovala forma tyfoidní (kolísavá horečka, vodnatý průjem), dyspnoická (plicní příznaky) a meningeální. V současné době jsou u *mladších osob necharakteristické znaky* ve formě febrilního stavu s celkovou slabostí, *u starší* populace je únava, úbytek tělesné hmotnosti. Mezi velmi vážné patří napadení mozkových plen, které vede k **tuberkulózní meningitidě**. Jedná se o záludný a komplikovaný stav, rozvíjející se několik týdnů. Mezi první příznaky patří mírně zvýšená teplota, bolest hlavy, epileptické záchvaty. Později stoupá teplota, objevuje se ospalost a svalová ztuhlost. Teplota může stoupnout ještě výše a nastane obrna jednotlivých nervů, např. okohybných, což je nebezpečná komplikace tuberkulózy.

Diagnóza se stanovuje na základě mikroskopického vyšetření mozkomíšního moku (tekutina, omývající mozek a míchu). K podezření na miliární tuberkulózu vede rentgenologický nález symetrické diseminace (rozsev) jemnozrnných ložisek – sněhová bouře. Průkaz mykobaktérií tbc (acidorezistentní tyčky) se zdaří jen asi v 50%, po přítomnosti mykobaktérií je nutné pátrat v sputu, v bakteriálním sekretu, v moči, v likvoru, v kostní dřeni, v játrech. Při sporných případech je možné provedení transbronchiální biopsie. Tuberkulinový test může být na začátku onemocnění negativní (anergie). Tuberkulinový kožní test (Mantouxova zkouška) slouží ke zjištění, zda byl jedinec infikován bakterií Mycobacterium tuberculosis. Provádí se injekční aplikací tuberkulinu (směsi mykobakteriálních proteinů) do kůže levého předloktí, následně se hodnotí zduření v místě vpichu za 72 hodin. Pozitivita testu není průkazem aktivní tuberkulózy, může být způsobena předchozím očkováním proti tuberkulóze nebo infekcí netuberkulózními mykobakteriemi.

Terapie. Co nejdříve zahájit aplikaci **antituberkulotik** (nejlépe čtyřkombinací) v kombinaci s glukokortikoidy. Prognóza onemocnění bez terapie je fatální, smrtelná.

Kazeózní pneumonie – je představitelem exsudativní fáze plicní tuberkulózy (tvorba výpotku). Klinická manifestace i fyzikální nález odpovídají nespecifické pneumonii s tím rozdílem, že chybí adekvátní reakce na antibiotika. Trvá déle febrilní stav s celkovou alterací.

Diagnóza. V rentgenovém obrazu dochází ke vzniku rozpadů v infiltrovaném parenchymu (tuberkulózní kaverny – rozpadová tuberkulóza) a ve sputu lze prokázat velká množství mykobaktérií (mikroskopická pozitivita je zjistitelná během několika hodin). Kazeózní pneumonie je závažná choroba pro nemocného i pro nejbližší okolí, jde o vysoce infekčního nemocného. **Terapie:** totožná s terapií miliární tuberkulózy.

Tuberkulóza nitrohrudních uzlin – projevuje se převážně postižením hilových uzlin popřípadě paratracheálních. Patří do rámce primární tuberkulózy (tuberkulózní primoinfekce).

Byla onemocněním dětského věku. S touto formou se můžeme setkat i u dospělých rasově predisponovaných osob, u nichž se zvětšení hilových uzlin v rentgenovém obrazu připisuje jiné příčině než tuberkulóze. Podezření na tuberkulózní etiologii uzlinové afekce podporuje vznik parahilózní infiltrace jako známky lymfadenobronchiální perforace s bronchogenní diseminací, rozsevem. V takovém případě lze očekávat pozitivní nález acidorezistentních tyčinek v přímém nátěru ze sputa, o lymfadenobronchiální perforaci je možné se přesvědčit bronchoskopií. Někdy upřesní tuberkulózní etiologii až histologický nález uzliny excidované při mediastinoskopii.

Mykobakterióza – může ji způsobit velký počet acidorezistentních bakterií jiných než Mycobakterium tuberculosis. Pro tyto bacily se razí různá označení jako netuberkulózní, atypická, anonymní mykobaktéria. **Dělí** se podle rychlosti růstu (rychle a pomalu rostoucí) a tvorby pigmentu po expozici světlem (klasifikace podle Runyona).

Etiologie. V našich podmínkách je nejčastějším původcem plicního onemocnění M. kansasi, M. avium-intracellulare a M. xenori. Na rozdíl od klasifikace tuberkulózy nebyl prokázán interpersonální přenos (mezi lidmi). Zdrojem atypických mykobaktérií je zevní prostředí, zejména *půda a voda*. Plíce se považují za bránu vstupu. Tyto mikroorganismy mohou pouze kolonizovat tracheobronchiální strom nebo způsobit progresivní plicní chorobu, (mykobakteriózu).

Klinický obraz. Klinická symptomatologie a rentgenový obraz se neliší od klasické tuberkulózy. Vzniku mykobakteriózy napomáhají přítomnost současných patologických změn v plicním parenchymu (konióza, neoplastický proces) a deficit imunity.

Diagnóza. Je založena na izolaci a identifikaci daného patogenu. Protože tyto patogeny mohou být pouhými komenzály (neškodnými příživníky živícími se zbytky potravy hostitele), je ke stanovení diagnózy nutný opakovaný průkaz ze sputa v kombinaci s patologickým rentgenovým nálezem, popřípadě nález histologický z postižené tkáně.

Terapie. Obtížná zejména u chorob vyvolaných často *rezistentními kmeny*. Obvyklá je kombinace čtyř **antituberkulotik**. Délka terapie je proti klasické tuberkulóze delší, 24 měsíců. Zahájení léčby kombinací základních léků je odůvodněno zjištěnou rezistencí. Při selhání takové léčby je možné použít tzv. náhradní léky. Při jednostranných, lokalizovaných procesech je možné zvážit **resekci**.

Terapie tuberkulózy prodělala vývoj, který lze charakterizovat přechodem od počátečních dlouhodobých, denních režimů k dnešním krátkodobým, intermitentním, plně kontrolovaným. Pro zkrácení délky léčby měl rozhodující význam: **průkaz inhibice růstové a metabolické aktivity* mykobakterií, *sterilizující účinek na mykobaktéria s nízkou metabolickou aktivitou, uložená intracelulárně v makrofázích nebo okrajových partiích kalcifikovaných tkání s kyselým pH tzv. perzistoři, **jev potlačení a opětovného množení* mykobaktérií (fall and rise). Při tuberkulóze ověřené nálezem mykobaktéria tuberkulózy (bacilární tuberkulóza) nebo vysoce suspektní, byť v tomto směru neověřené (abacilární tuberkulóza), je namístě **zahájit terapii, nejlépe při pobytu nemocného v ústavním zařízení**. Tento pobyt je izolace nemocného s omezením rizika infekce pro okolí a vedle toho je možné posoudit lékové interakce nebo vedlejší komplikace zahájené terapie. Ústavní léčba (iniciální fáze) se omezuje v průměru na 2 měsíce. Během této doby infekciozita klesá na minimum (při adekvátní terapii po 2-3 týdnech) navíc je možné ověřit, zde diagnóza bude podpořena nálezem mykobaktérií při kultivaci. Iniciální fáze směřuje k likvidaci množících se mykobakterií ve floridních (akutně probíhajících) lézích. Další léčbu *pokračovací fáze* je možné provádět ambulantně, terapie má likvidovat metabolicky málo aktivní mykobaktéria (perzistory).

K terapii tuberkulózy je k dispozici řada **antituberkulotik** s baktericidním (likviduje, ničí bakterie) nebo bakteriostatickým (zastavuje růst bakterií) účinkem. Každé z nich může mít individuální nežádoucí účinky. Vzhledem ke značné heterogennosti mykobaktérií a možné přítomnosti primárně rezistentních mutací je nutný požadavek dlouhodobého, kontrolovaného a kombinovaného podávání antituberkulotik, na něž jsou mykobaktéria citlivá. Vznikly léčebné režimy zahrnující trojkombinace nebo čtyřkombinace. Celková délka léčby závisí na rozsahu onemocnění a průkazu mykobaktérií. Bakteriologicky neověřená – nově zjištěná – tuberkulóza se léčí 6 měsíců. Tuberkulóza provázená pozitivním nálezem mykobaktérií, terapie se prodlužuje na 9 měsíců. Daná schémata je nutné posuzovat se zřetelem: *k individuální rozdílnosti každého nemocného (intolerance, přidružené choroby), *k zjišťované citlivosti izolovaného mykobaktéria. Léčebný režim je považován za účinný, pokud procento recidiv po 3 letech nepřesáhne 3 %.

Tip na dovolenou v zahraničí Zve místopředseda OSŽ pro správu majetku Martin Vavrečka

www.osz.org

HOTEL SKALKA RAJECKÉ TEPLICE

Rekreace OSŽ pro členy a rodinné příslušníky

APARTMÁNOVÝ DŮM ORION LEPTOKARIA – ŘECKO

3 000 Kč apartmán

Daniela Houdková, foto Oldřich Sobol

DOVOLENÁ V KLIDNÉM PROSTŘEDÍ

Jste-li milovníky poklidné dovolené u rybníka a nostalgicky chcete zavzpomínat na dobu dětských táborů, kdy jste byli ubytováni ve stanech či chatkách, doporučuji kemp v Malém Ratmírovu, který se nachází v Jihočeském kraji mezi Strmilovem a Jindřichovým Hradcem. Mimo jiné tu má své zázemí také společnost OHLA ŽS a její zaměstnanci zde pobyt rádi doporučují. Romantická dovolená v klidném rekreačním středisku nabízí především všechny druhy vodních aktivit, zapůjčení loďky, šlapadel, také volejbalové a tenisové hřiště, vycházky do lesa, anebo z místní zastávky můžete absolvovat dobrodružnou cestu parním vláčkem, a to včetně občerstvovacího vagónu, kde nabízí i širokou škálu upomínkových předmětů, přímo z Jindřichova Hradce. Zde se rozprostírá další nabídka možných aktivit a to návštěva hradu a zámku Jindřichův Hradec, jehož prohlídka se skládá hned z několika okruhů. A navíc pro rodiče s dětmi je možné projít speciální trasu s příběhem, jehož hlavním hrdinou je malý hrabě, jenž si vedl od devíti let deník, a tak se návštěvníci lépe přiblíží životnímu dění v dávné době. Projít se můžete i na nedalekou rozhlednu Rýdův kopec Děbolín a pokochat se tak výhledem po širém okolí, stačí jen vystoupat 102 nebo 128 schodů. I zde je možnost výběru. A komu nestačí koupání v rybníce, má možnost zajít do aquaparku, který nezklame žádného návštěvníka, ať malého (45 m dlouhý tobogán, chrliče, divoká řeka), plavce (bazén se šesti drahami), tak i požitkáře, který si rád polebedí ve vířivce nebo využije relaxační vzduchovou lavici.

Pokud by vám ani tahle nabídka akcí nestačila a děti nebyly stále unavené, můžete se vydat na výlet do soukromé zoologické zahrady ležící mezi Dolní a Horní Pěnou. Naleznete zde přes 100 druhů zvířat, jako jsou například lvi, hyeny, vlci, rysi, pumy, primáti a papoušci.

Na chatičku se pak určitě vrátíte příjemně unavení a hladoví, a to je ideální čas rozdělat táborák a upéct si dobrý špekáček.

Připravil Miroslav Novotný

Kam za vinařskými zážitky – poznávejte, ochutnejte, bavte se

Za vínem na Pálavu a do Lednicko-valtického areálu

Pálava a Lednicko-valtický areál zasahují do Mikulovské vinařské podoblasti. První vinice pod Pavlovskými vrchy založily římské legie. Jižní svahy jsou domovem aromatických bílých vín. Mimořádné kvality a zvláštní minerálnosti tady dosahuje Ryzlink vlašský a Veltlínské zelené. Bohatou škálou chutí a vysokou jakostí vynikají Rulandské bílé a Chardonnay. Na Valticku dominuje Neuburské. Severní vinařské obce jsou známé víny Ryzlinku rýnského, Tramínu a Pálavy.

Pálavské vinice (...a tři grácie) **Foto: Julia Čiková**

Pálava

Křížení odrůd Tramínu a Műller-Thurgau začalo v 50 tých letech. V Perné u Mikulova v roce 1970 byly práce na nové odrůdě dokončeny. Hrozny dosahují vysoké cukernatosti a proto je nutné pro získání harmonie a svěžesti kořeněného vína zachování dostatečného obsahu kyselin.

Březí – obec je známa kromě vinné révy také knoflíkářstvím, šitím rukavic a výrobou sítěk na vlasy, čtyři samostatné kolonie s nejstarším areálem *Pod Kaštany*, **Brod nad Dyjí** – lákavá oblast novomlýnských nádrží, sklepní areál *Městečko*, pod viniční tratí *Obecní-Chlumek*, přírodní zajímavostí je *Ptačí poloostrov*, **Bulhary** – chráněná krajinná oblast Pálava, architektonické nálezy, pozůstatky opevnění *Pustý zámek*, zajímavostí je márnice, která má vzhled vinařského sklepa, **Dobré pole** – sudy a lahve se ukrývají v lokalitě *Za nádražím* a *Za Vedrovým*, národní přírodní památka *Dunajovické kopce*, **Dolní Věstonice** – obec proslavil nález Věstonické venuše, archeologické expozice, zřícenina hradu *Děvičky*, barevná průčelí sklepních domů podle cesty do Pavlova, obec láká burčákovými dny, **Hlohovec** – leží v památkové zóně Lednicko-valtického areálu, věhlasná sklepní ulička *Šulaperk*, strážní funkci připomíná *Hraniční zámeček*, **Ivaň** – má ve správě mušovský kostel na ostrově vzniklém zatopením novomlýnských nádrží, nejlahodnější vína z viniční trati *Aeibis*, **Mikulov** – velké množství historických památek, výstavní jsou nadsklepní domy v lokalitě *Na Jámě*, za návštěvu stojí mikulovský zámek se sídlem *Regionálního muzea*, k aktivnímu využití volného času vybízí přírodní rezervace na vrchu *Turold* s unikátními jeskyněmi, **Novosedly** – zdejší opulentní vína vynikají mohutností, nelze vynechat návštěvu areálu *Vinařský dvůr Kovacs*, dále naučnou stezku *Stará hora*, **Nový Přerov** – úspěšně se zde pěstují odrůdy Zweigeltrebe, Ruladské bílé, Rulandské modré a Sauvignon.

Pasohlávky – významné centrum rekreace na severním břehu vodního díla *Nové Mlýny*, významná lokalita s vyhlídkou *Hradisko u Mušova*, místo známé nálezy římských mincí, naučná stezka *Věstonická nádrž*, **Pavlov** – obec na úpatí *Děvína*, zajímavá je pavlovská náves a přilehlé *uličky Česká a Na Cimbuří* s nejkrásnějšími stavbami venkovského baroka, lákavá je naučná stezka *Pavlovské vinice*, **Sedlec** – krásná krajina na hranicích s Rakouskem s největším moravským rybníkem *Nesytem*, **Strachotín** – historie stará 900 let, vinařské sklepy se nachází ve *Sklepní ulici*, prochází tudy cyklotrasa *Pavlovský okruh*, mapující krásy *CHKO Pálava*, **Valtice** – dvacítka viničních tratí/ *Pod Rajstnou, U Křížového sklepa, Šimle, Hindrtály, Knížecí vyhlídka, Cullisty-dlúhé, Katzelsdorfské pole, Sonneberg* a další/atraktivní salon vín na zdejším zámku/památka UNESCO/, nejvýznamnější barokní architektura v České republice, nelze pominout romantický empírový *zámeček Rendez – vous*, kolonádu na *Rajstně* s výhledem na obě strany hranice.

Zámek Lednice **Foto: Iveta Neveselá**

Co si ještě nenechte ujít

Lednice – centrum Lednicko – valtického areálu, největší atraktivitou je zdejší zámek s parkem/památka UNESCO/, úchvatný je minaret a romantická zřícenina *Janův hrad*, či *Lovecký, Rybniční, Hraniční zámeček, zámeček Tři grácie nebo Apollonův chrám*, stavby můžete obdivovat během projížděk na kole, koni nebo pěšky. Lákavá je projížďka po řece Dyji, za zmínku stojí také *tropický skleník* nebo *akvárium Malawi*. Za zhlédnutí stojí v zámeckém parku výcvik dravců.

Vinný sklípek **Foto: Pavla Mahovská**

Ředitelka turnaje Bc. Renata Dousková, foto Oldřich Sobol

OSŽ pořádalo pravidelný turnaj trojic v bowlingu v Pardubicích

Ve městě perníku, v Pardubicích se konal dne 10. srpna 2022 za účasti bowlingových týmů – bez rozdílu věku a pohlaví – z celé české republiky další ročník turnaje OSŽ trojic v bowlingu. Jako tradičně na drahách pardubického Bowling centra předvedli hráči skvělé výkony. Na tento turnaj smíšených družstvech se hráči velice těší, a tomu odpovídá i hojná účast. Tentokrát se bowlingového klání zúčastnilo 41 smíšených družstev.

Zvítězilo družstvo z regionu Olomouc ve složení František Hnilica, Josef Šrámek, František Mlčák, a to náhozem 3 389 kuželek.

Nedrážní republikový výbor vyslal tak jako v letech minulých dvě družstva. Družstvo A ve složení Jiří Málek, Pavel Vymazal a Miroslav Holoubek obsadilo šesté místo náhozem 3 119 kuželek. Družstvo B reprezentované hráči Bc. Renatou Douskovou, Oldřichem Sobolem a Miroslavem Novotným skončilo ve středu startovního pole s výkonem 2 710 shozených kuželek. Celý turnaj se konal v přátelské atmosféře a tomu odpovídaly i předvedené výkony.

Poděkování za zajištění turnaje patří Regionální sportovní komisi Praha pod vedením Stanislava Noska.

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Bc. Renata Dousková – místopředsedkyně OSŽ, předsedkyně NeRV OSŽ

Věra Vaňková – AZ Servis Brno

Dr. Miroslav Kaprálek – Generální sekretář USIC

Luděk Šebrle – OSŽ-Ú

Tomáš Šlachta – OHLA ŽS

Miloslav Kábela – DPMB

Daniela Kalicherová – EŽ

Jana Jírová – DZ Praha

NEDRÁŽNÍ OBZOR

Vydává NeRV OSŽ, Dům Bohemika, Na Břehu 579/3, 190 00 Praha 9 jako internetovou přílohu čtrnáctideníku OBZOR. Redakce: Milan Sedlák, ul. Kosmonautů 418/1, 625 00 Brno, tel.: 602 749 620, 530 311 682, e-mail: *nedrazniobzor@email.cz*. Vedení redakční rady: Bc. Renata Dousková, tel.: 972 241 986 , mob.: 734 266 463, e-mail: *renata.douskova@osz.org*, Miroslav Novotný, mob.: 737 275 000, e-mail: *miroslav.N@seznam.cz*